PROGRAMMABEGROTING 2027-2030

Meppel in 2027

Uitgaven, inkomsten, begrotingssaldo en keuzes voor de raad

8 oktober 2026

Gemeente Meppel

Opbouw van de bespreking

De dia’s volgen de financiële lijn van uitgaven naar keuzes

01 Uitgaven 2027 — 3–9

Verdeling per thema, coalitieakkoord, programma’s en investeringen

02 Inkomsten 2027 — 10–12

Herkomst, omvang, haalbaarheid en gevolgen

03 Kiezen voor de Toekomst — 13

Invulling en uitvoering van de taakstellingen

04 Financiële positie — 14–16

Risico’s, reserves en woonlasten

05 Keuzes en afronding — 17–19

Keuzes, samenvatting en discussie

Doel: de raad technisch informeren als voorbereiding op de begrotingsbehandeling.

Opzet van de programmabegroting

PROGRAMMABEGROTING 2027 - 2030

BELEIDSBEGROTING

Programmaplan en paragrafen

FINANCIËLE BEGROTING

- Baten en lasten
- Financiële positie

Programmaplan

3 thema's, 7 programma's en 2 aparte overzichten

SAMENLEVING	P1	Bewegen en welzijn	P2	Participatie, zorg en minima	P3	Onderwijs, cultuur en media
LEEFOMGEVING, RUIMTE EN ECONOMIE	P4	Leefomgeving	P5	Ruimtelijke ontwikkeling	P6	Economische ontwikkeling
BESTUUR, DIENSTVERLENING EN VEILIGHEID	P7	Bestuur, dienstverlening en veiligheid		Algemene dekkingsmiddelen		Overhead

Paragrafen

8 Verplichte BBV-paragrafen

2 Meppelse paragrafen

Duurzaamheid en Wijk- en dorpsgericht werken

Uitgaven 2027

Bruto lasten per thema

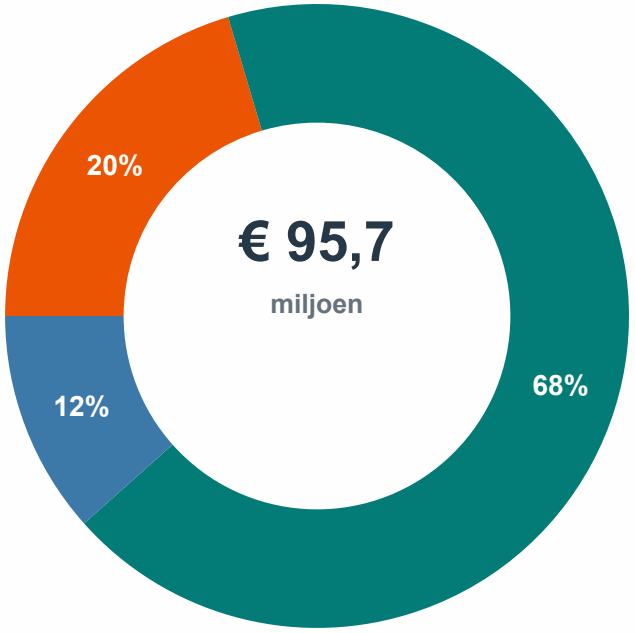

Samenleving	€ 95,7 mln	53%
Leefomgeving, ruimte en economie	€ 54,3 mln	30%
Bestuur, dienstverlening en veiligheid	€ 32 mln	17%

Dit zijn de bruto ;asten, baten zijn hier niet in verrekend

Uitgaven Samenleving

€ 95,7 miljoen, vooral voor participatie, zorg en minima

Bewegen en welzijn **€ 19,5 mln** **20%**

Sociale basis, Opvang vluchtelingen, gezondheid en sport.

Participatie, zorg en minima **€ 65,1 mln** **68%**

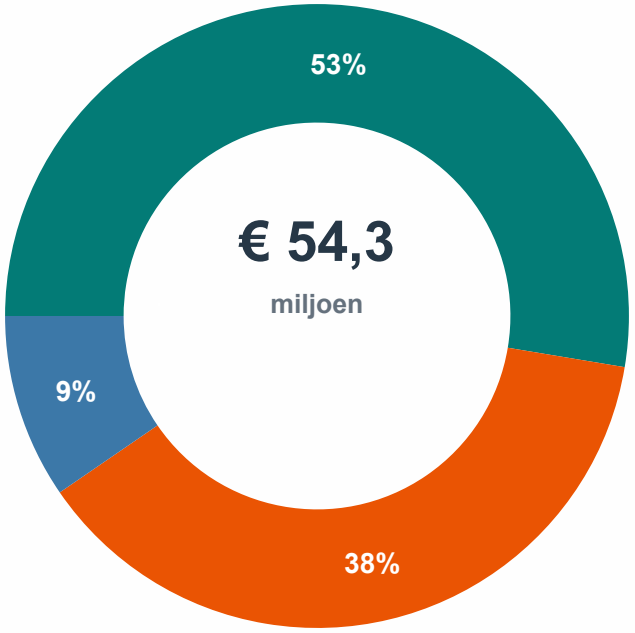
Participatiewet, Wmo en Jeugd

Onderwijs, cultuur en media **€ 11,1 mln** **12%**

Onderwijs(huisvesting), kunst en cultuur, bibliotheek, media

Uitgaven Leefomgeving en economie

€ 54,3 miljoen voor leefomgeving, ruimtelijke en economische ontwikkeling

Leefomgeving **€ 28,6 mln** **53%**

Openbare ruimte, klimaat, afval, riolering en verkeer

Ruimtelijke ontwikkeling **€ 20,5 mln** **38%**

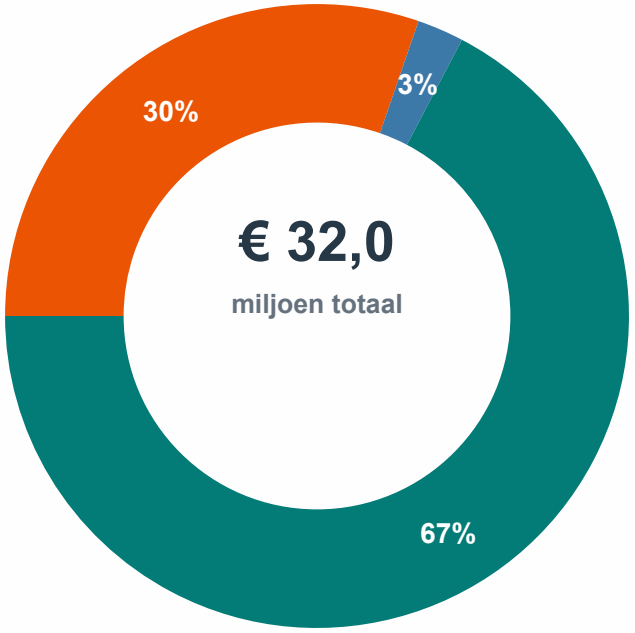
Woningbouw, grondexploitaties en gebiedsontwikkeling

Economische ontwikkeling **€ 5,2 mln** **9%**

Economie, binnenstad, haven en recreatie

Uitgaven bestuur, dekkingsmiddelen en overhead

Drie aparte begrotingsonderdelen, samen € 32 miljoen

Bestuur, dienstverlening en veiligheid **€ 9,6 mln** **30%**

Bestuur, burgerzaken, toezicht en veiligheid

Algemene dekkingsmiddelen **€ 0,7 mln** **3%**

Dit taartdiagram toont alleen de lasten, niet de algemene inkomsten

Overhead **€ 21,7 mln** **67%**

Personeel, ICT, huisvesting en bedrijfsvoering

Nieuwe beleidsinzet 2027-2030

In 2027 is € 530.000 aan nieuwe lasten uit het coalitieakkoord opgenomen

€ 530.000

nieuwe lasten in 2027

MFC Nijeveen

Voorbereidingskrediet ieder jaar

2027	2028	2029	2030
€ 270.000	€ 384.000	€ 235.000	€ 205.000

Stationsgebied

Voorbereidingskrediet vanaf 2029

€ 400.000 per jaar

geraamde kapitaallast € 88.000

Schaalsprong Meppel € 300.000 in 2028, daarna € 400.000	**€ 200.000**
Strategische investeringsagenda Vanaf 2028 € 100.000 per jaar	**€ 200.000**
Extra boa's Vanaf 2028 € 160.000 per jaar	**€ 80.000**
Kwartiermaker binnenstad Jaarlijks € 50.000	**€ 50.000**
MFC Nijeveen Kapitaallasten: € 59.000, € 144.000 en € 196.000	**vanaf 2028**
Stationsgebied Voorbereidingskrediet € 0,4 mln per jaar; kapitaallast € 88.000	**vanaf 2029**

Van perspectiefnota naar begroting 2027

De grote brokken en hun effect op het saldo — bedragen in € miljoen

PERSPECTIEFNOTA		NETTO EFFECT MUTATIES		PROGRAMMABEGROTING 2027
– € 0,134 mln	+	+ € 1,364 mln	=	+ € 1,230 mln
tekort		verbetering		overschot

Meer financiële ruimte + € 6,864 mln

+ € 5,906 mln

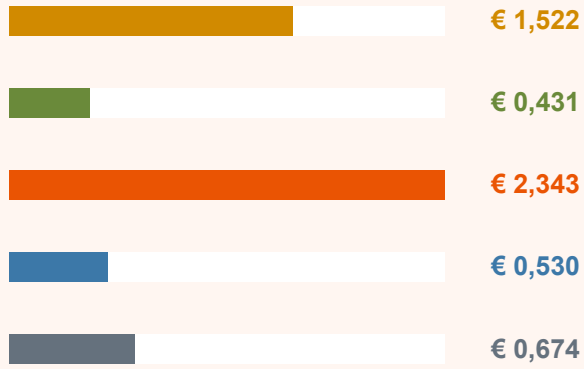
Algemene dekkingsmiddelen

meicirculaire 2026

P1 Bewegen en welzijn + € 0,958 mln

onder meer opvang Oekraïne

Meer beslag op het saldo – € 5,500 mln

Overig: overhead € 0,297 mln · P6 € 0,272 mln · P7 € 0,105 mln

Investeringen 2027-2030

Totale investeringsopgave: ruim € 232 miljoen

Al eerder beschikbaar gesteld	**67%**
Aanvullend krediet in begroting 2027	**9%**
Gepland na 2027	**25%**

Grote investeringsopgaven

Noordpoort
Onderwijsvoorziening Nieuwveense Landen
Schouwburg Ogterop
Gemeentehuis en gemeentewerf
Vernieuwing zwembad

De Strategische Investeringsagenda brengt vervangingsinvesteringen en nieuwe opgaven samen en ondersteunt de prioritering.

Inkomsten 2027

Totale inkomsten inclusief onttrekkingen aan reserves (afgerond)

Samenleving	€ 30,9 mln	17%
Leefomgeving, ruimte en economie	€ 33,1 mln	18,1%
Bestuur, dienstverlening en veiligheid	€ 0,9 mln	0,5%
Algemene dekkingsmiddelen	€ 116,5mln	63,8%
Overhead	€ 0,1 mln	0,1%
Onttrekkingen reserves	€ 1,7 mln	0,7%

Belangrijkste inkomsten in 2027

Omvang, zekerheid en financieel effect

Bron	Bedrag 2027	Haalbaarheid	Financieel effect
Gemeentefonds (incl. CDOKE)	**€ 102,8 mln**	**Basis: meicirculaire 2026**	CDOKE € 2,1 mln zit in de uitkering en staat als last in programma 4
Opvang Oekraïne	**€ 8,0 mln baten**	**€ 6,5 mln lasten**	Per saldo € 1,5 mln voordeel in 2027 en 2028
Beschermd Wonen	**€ 2,0 mln voordeel**	**Structureel geraamd**	Verwacht voordeel in 2027 is € 0,2 mln lager dan eerder
Realisatiestimulans	**€ 0,9 mln per jaar**	**2027 tot en met 2029**	Volledig ingezet voor woningbouwcapaciteit en advies
Lokale heffingen	**€ 25,59 mln**	**Raming begroting 2027**	OZB, afval, riool, parkeren, leges en overige heffingen

CDOKE en de realisatiestimulans hebben even hoge baten en lasten en verbeteren het saldo niet.

Lokale heffingen 2027

Geraamde opbrengst € 25,587 miljoen — alle bedragen hieronder zijn begrotingsramingen

Opbrengsten per heffing

OZB totaal	**€ 12,6 mln**
Afvalstoffenheffing / reinigingsrecht	**€ 4,5 mln**
Rioolheffing	**€ 3,6 mln**
Leges totaal	**€ 2,3 mln**
Parkeerbelasting	**€ 1,7 mln**
Havengeld en liggeld	€ 0,5 mln
Lijkbezorgingsrechten	€ 223.000
Precariobelasting	€ 69.000
Marktgelden	€ 24.000

Totaal 2027

€ 25,6 mln

+ € 1,170 mln ten opzichte van 2026

Wat merkt de inwoner?

Afvalstoffenheffing	**€ 259** + € 17 | 94% kostendekkend
Rioolheffing	**€ 194** + € 8 | 89% kostendekkend
Parkeren op straat	**ongewijzigd** vergunningen + 2,1%
Lijkbezorgingsrechten	**ongewijzigd** gelijk aan 2026

Kiezen voor de Toekomst

Invulling taakstellingen 2027: drie taakstellingen van ieder € 200.000

Taakstelling	Bedrag	Invulling	Stand van zaken
Technisch	**€ 0,2 mln**	Administratieve bijstellingen	**Volledig ingevuld in begroting 2026-2029**
Sociaal	**€ 0,2 mln**	Wmo, leerlingenvervoer, cultuur en bijstelling van budgetten	**Volledig ingevuld in deze begroting**
Fysiek	**€ 0,2 mln**	Straatreiniging € 155.000, subsidie NICE € 25.000 en warmteplan € 20.000	**Volledig ingevuld in deze begroting**
Bedrijfsvoering	**€ 0,2 mln**	Publiekszaken € 41.000 en natuurlijk verloop € 159.000	**In 2027 deels incidenteel; structureel effect vanaf 2028**

De financiële verwerking staat in de begroting. De feitelijke besparing moet via de P&C-cyclus worden gevolgd.

Financiële risico’s en gevolgen

Gemiddeld op te vangen risico: € 19,3 miljoen

01 **Grondexploitaties** **€ 8,9 mln**

Vertraging of lagere grondopbrengsten leiden tot extra rente- en plankosten.

02 **Investeringsprojecten** **€ 10,5 mln**

Kostenstijging of vertraging vergroot de kredietbehoefte en de schuld.

03 **Sociaal domein** **€ 2,5 mln**

Meer zorggebruik of hogere tarieven zetten het begrotingssaldo onder druk.

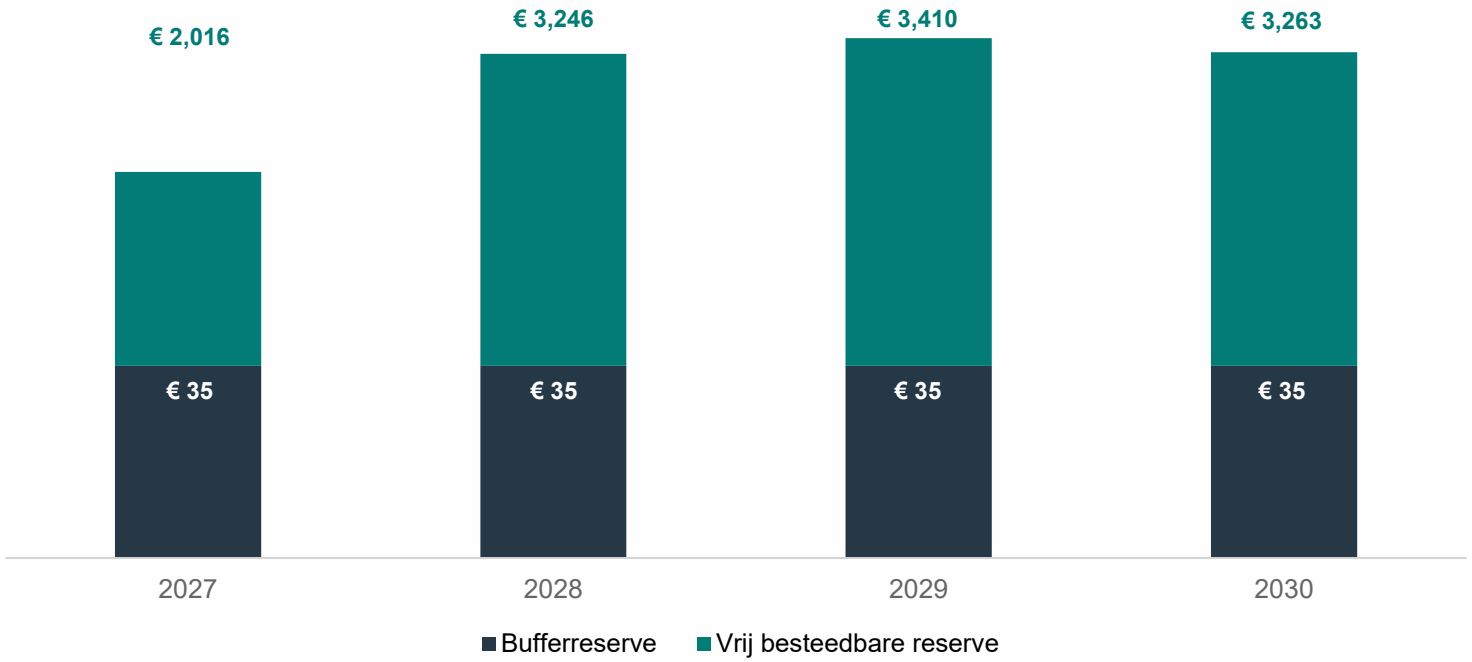
04 **Gemeentefonds** **€ 1,5 mln**

Lagere rijksbijdragen beperken de ruimte voor beleid en voorzieningen.

De bruto risicobedragen tellen niet één op één op tot € 19,3 miljoen. Kansweging en bandbreedtes bepalen het benodigde weerstandsvermogen.

Algemene reserves 2027-2030

De bufferreserve blijft op € 35 miljoen; het meerdere is vrij besteedbaar

Eind 2027

€ 35,0 mln

bufferreserve = gewenst minimum

Vrij besteedbaar eind 2027

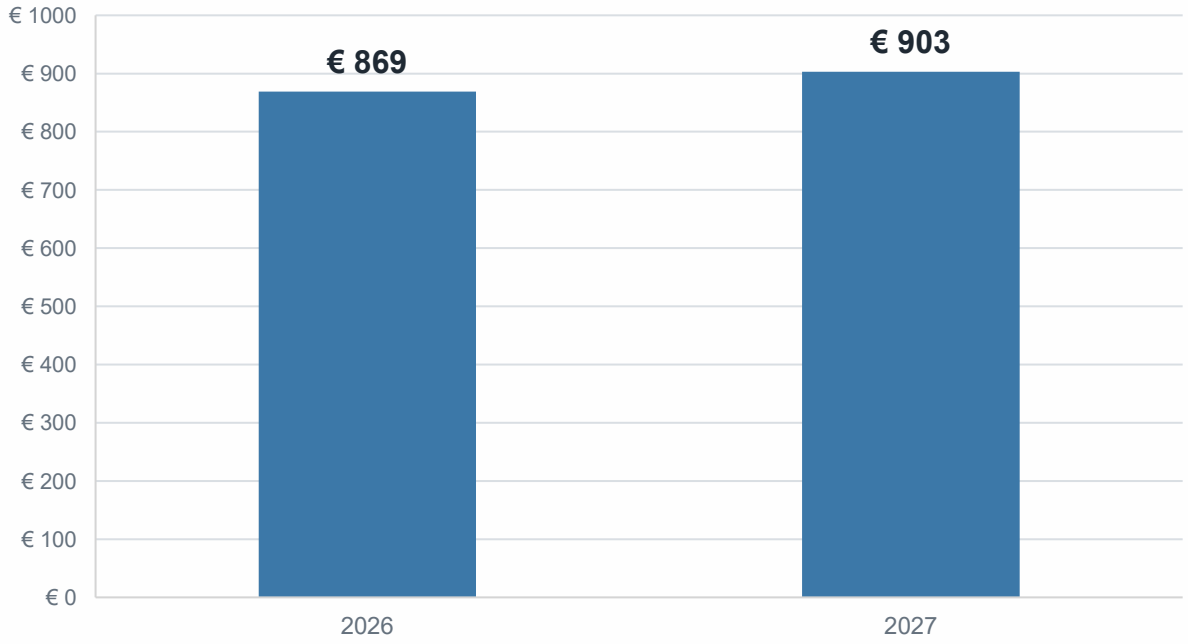
€ 2,016 mln

Algemene reserves samen: € 37,016 mln

Stand bufferreserve 1 januari 2027: € 36,0 miljoen. Na resultaat en overboeking staat de buffer eind 2027 op € 35,0 miljoen.

Woonlasten 2027

De gemiddelde woonlast stijgt met € 34 per jaar

Schaal: € 0 tot € 1.000, in stappen van € 100.

+ € 34 per jaar **+ 3,9%**

Gemiddeld € 2,83 per maand

Afvalstoffenheffing	€ 259 in 2027	**+ € 17**
Rioolheffing	€ 194 in 2027	**+ € 8**
OZB-opbrengst	inflatiecorrectie	**+ 2,1%**

Meppel blijft in 2027 één van de goedkoopste Drentse gemeenten voor woonlasten.

Keuzes en financiële gevolgen

Onderwerpen waarop de raad de komende periode stuurt

Keuze	Financieel gevolg	Mogelijk gevolg voor inwoners en beleid
Investeringen	Prioriteit en tempo bepalen de hoogte van leningen en kapitaallasten.	Latere of gefaseerde uitvoering van voorzieningen en projecten.
Kiezen voor de Toekomst	Niet gerealiseerde besparingen verslechteren het structurele saldo.	Gevolgen hangen af van de gekozen maatregel en uitvoering.
Inkomstenramingen	Lagere baten uit rijksregelingen of opvang vragen bijsturing.	Minder ruimte voor bestaand beleid of aanvullende dekking nodig.
Lokale heffingen	Hogere tarieven leveren extra dekking voor kostendekkende taken.	Gemiddelde woonlast stijgt in 2027 met € 34 per huishouden.

Afwijkingen en realisatie worden gevolgd via de P&C-cyclus.

Samenvatting

De begroting start positief, maar uitvoering en investeringen bepalen de houdbaarheid

01	**Uitgaven**	€ 182 mln bruto lasten in 2027. Samenleving is met € 95,67 mln het grootste thema.
02	**Inkomsten**	€ 183 mln (= afgerond) totale inkomsten, inclusief € 1,7 mln uit reserves. Het gemeentefonds bedraagt € 102,8 mln.
03	**Saldo**	2027 sluit na bestemming met € 1,23 mln voordeel. Het structurele saldo is € 1,83 mln positief.
04	**Kiezen voor de Toekomst**	Tot en met 2027 is € 0,8 mln ingevuld. De realisatie moet in de P&C-cyclus zichtbaar worden.
05	**Financiële positie**	De minimale bufferreserve is € 35 mln. Het gemiddeld op te vangen risico is € 19,3 mln.

Voor de raad ligt de nadruk op prioritering van investeringen, uitvoering van taakstellingen en de zekerheid van inkomsten.

Vragen en discussie

Welke onderwerpen vragen nadere toelichting?

- Uitgaven en nieuwe beleidsinzet
- Inkomsten, aannames en lokale heffingen
- Risico’s, reserves en woonlasten

Gemeente Meppel

8 oktober 2026

RAADSINFORMATIESESSIE

Investeren in de Toekomst

Samen investeren in een slagvaardige, toekomstbestendige en mensgerichte Gemeente Meppel.

PROGRAMMA
Kiezen voor de Toekomst

Inhoud van de Sessie

1 Context & Noodzaak

- **Kiezen voor de Toekomst:** Strategisch kader komt voort uit BAM
- **Aanleiding & Druk:** Krapte op de arbeidsmarkt en structureel sluitende begroting
- **Doelen 2030:** € 2,5M structureel besparen

2 Aanpak in 2 Sporen

- **Twee Sporen:** Fundament en wasstraat
- **Spoor 1:** Vier generieke pijlers
- **Spoor 2:** Fasering proceswasstraat

3 Realisatie & Financiën

- **Scanners & Crew:** Rollen en methodiek
- **Roadmap:** Planning 2026 - 2029
- **Financieel Pad:** Investeringen vs baten

Context: Kiezen voor de Toekomst

Korte termijn

Taakstelling

Middellange termijn

Taakstelling

VERANDEROPGAVE 1

de beweging naar voren in het Sociaal Domein

VERANDEROPGAVE 2

het Wijk- en dorpsgericht werken

VANDAAG CENTRAAL

het programma Investeren in de toekomst

KERNBOODSCHAP

Naast inhoudelijke keuzes nu tijd om naar processen te kijken.

DRAGENDE RANDVOORWAARDEN (IN UITVOERING)

- **Strategisch Personeelsplan (SPP)**
- **Bestuursopdracht Financiën**

Aanleiding & Noodzaak

15%

Huidig verloop per jaar

Structurele frictie op bezetting

43 personen

Pensioen binnen 5 jaar

Fors verlies van vakkennis

40 vacatures

Moeilijk invulbaar

Waarvan 50% met externen

Krapte & Kwetsbaarheid

Krappe arbeidsmarkt: Aanhoudende schaarste aan vakkrachten.

Capaciteitsafhankelijk: Te veel handmatig werk en persoonskennis.

Waan van de dag: Risico op vertraging en kwaliteitsverlies.

Onze Ambitie & Koers

Dienstverlening op peil: Minimaal gelijk, bij voorkeur beter.

Slimmer i.p.v. harder: Data-, proces- en zaakgericht werken + AI.

Structureel effect: Wendbare organisatie tot ver na 2030.

MEERJARENDOELSTELLING

Ambities & Doelen per 2030

Structureel Resultaat

€ 2,5M

PER JAAR STRUCTUREEL

Structurele Personele Besparing per 2030

Realisatie via vermindering van personele kosten door slimmere, geautomatiseerde processen en efficiëntere inrichting.

Kwaliteit & Toegankelijkheid

Snellere doorlooptijden, hogere first-time-right en behoud van de menselijke maat in contact met inwoners.

Natuurlijk Verloop

Besparing landt zoveel als mogelijk via pensionering en verloop. Huidige medewerkers worden actief opgeleid en ondersteund.

Verankering in P&C

SMART KPI's borgen dat efficiëntiewinsten financieel verzilverd worden in de meerjarenbegroting.

De Aanpak: Twee Sporen in Samenhang

Spoor 1: Generieke Kaders & Randvoorwaarden (Continu Fundament)

VOEDT MET KADERS

Organisatie
Data Owners & Stewards, MT-sturing

Data & Techniek
Microsoft Fabric & GGM-standaarden

Proces & Kaders
FG/CISO aan voorkant

Mens & Cultuur
Meppel Academy & leercultuur

↓ CONTINUE WISSELWERKING: STANDAARDEN OMLAAG • PRAKTIJKERVARINGEN OMHOOG ↑

Spoor 2: Concrete Procesverbeteringen (De Proceswasstraat)

VOEDT MET KPI'S

Fase -1: Triage
Datagestuurde selectie van kansrijke processen

Fase 0: Opgave
Kaders, servicenormen & formatiedoelen

Fase 1: Snelkookpan-sessie
Korte, intensieve sessie met de multidisciplinaire crew

Fase 2 & 3: Bouw
Realisatie, dashboards & monitoring

GENERIEK FUNDAMENT

Spoor 1: De Vier Pijlers

Stabiele Basis

1. Organisatie

Data Owners (teammanagers) en Stewards in de lijn. Portfoliomanagement via de behoeftetafel en vaste sturing in het MT.

2. Proces & Kaders

Eenduidige intake van datavragen. SMART KPI's in de P&C-cyclus en Privacy & Security by Design (CISO/FG).

3. Mens & Cultuur

Veilige leercultuur waarin KPI's dienen om te verbeteren. Datageletterdheid via Meppel Academy en actief key-user netwerk.

4. Data & Techniek

Afronding Fabric & Purview migratie, uniformering via het Gemeentelijk Gegevensmodel (GGM) en regie op centrale BI.

Acties ter illustratie, nog alleen uit nulmeting datagedreven werken

Spoor 2: Fasering van de Proceswasstraat

Een gestructureerde fasering van datagestuurde selectie tot duurzame borging in de lijn:

FASE -1

De Triage

Datagestuurde selectie op basis van baten, capaciteitsbeslag en strategische urgentie.

Invoer: o.a. MOR, APV, WOO

FASE 0

De Opgave

Vaststellen van kaders, servicenormen en formatiedoelstellingen vooraf door de proceseigenaar.

Helder mandaat

FASE 1 • KERN

Snelkookpansessie

Korte intensieve sessie met de multidisciplinaire crew langs de 4 scanners/draaiknoppen.

Direct ontwerp & besluit

FASE 2 & 3

Bouwen & Meten

Realisatie van het proces, inrichten van dashboards en sturing via SMART KPI's in de P&C-cyclus.

Duurzame borging

De 4 Scanners & De Wasstraat-Crew

De 4 Scanners (Draaiknoppen)

1. Schrappen & Vereenvoudigen
Dubbele controles en overbodige lussen elimineren.

2. Standaardiseren & Zaakgericht
Fast lanes voor 80% van standaardvragen (GEMMA/GGM).

3. Digitalisering & Integratie
Maximale self-service en naadloze systeemkoppelingen.

4. Slimme Automatisering & AI
Intelligente routering en automatische besluitvoorbereiding.

De Wasstraat-Crew

Proces- & Data-eigenaar: Bepaalt kaders, servicenormen.

Praktijk-Expert & Steward: Brengt dagelijkse praktijk en pijnpunten in.

Stem van de Inwoner: Adviseur Dienstverlening bewaakt menselijke maat en toegankelijkheid.

Systeem- & AI-pionier: Vertaalt kansen naar concrete IT-oplossingen.

Facilitator & Privacy/CISO: Begeleidt proces en toetst risico's by design.

Globale planning 2026 – 2029 Spoor 2

Parallelle uitvoering voor maximale snelheid, wendbaarheid en vroegtijdige resultaten:

15 OKT '26 – 31 DEC '26

1. Voorbereiding

Inrichten van methodiek, tooling, governance en prioritering van de eerste processen onder leiding van de stuurgroep.

1 NOV '26 – 31 DEC '29

2. Procesoptimalisatie

Doorlopende stroom van herontwerpsessies in de pressure cooker

1 MRT '27 – 31 DEC '29

3. Implementatie

Praktische realisatie, IT-systeemintegratie, inrichten van dashboards en structurele borging van standaarden in de reguliere lijn.

Investeringen & Besparingspad

Financieel uitgangspunt: Incidentele investeringen van **€ 6,8 mln** (2026–2029) leveren vanaf 2030 een structurele personele besparing op van **€ 2,5 mln per jaar**.

Financiële Pijler (€ mln)	2026	2027	2028	2029	2030	Totaal
Incidentele Investeringen Projectteam, vervanging & techniek	€ 1,7	€ 1,6	€ 1,7	€ 1,8	€ 0,0	+ € 6,8 mln
Structurele Besparingen Cumulatief effect formatiereductie	€ 0,0	- € 0,2	- € 1,0	- € 1,5	- € 2,5	- € 2,5 mln/jr
Netto Begrotingseffect	**+ € 1,7**	**+ € 1,4**	**+ € 0,7**	**+ € 0,3**	**- € 2,5**	**Structureel -€ 2,5**

Randvoorwaarden voor succes

Ruimte om te leren

Meetbaarheid en dashboards zijn bedoeld om gezamenlijk processen te verbeteren, nooit om medewerkers individueel af te rekenen.

Betrokkenheid

Verandering vraagt om eigenaarschap. Door de snelkookpan-methode proberen we de invloed op bestaand werk tot een minimum te beperken.

Mens Boven Techniek

Technologie en AI zijn volgend. De vaste rollen 'Stem van de Inwoner' en de praktijkexpert borgen begrijpelijke en werkbare processen.

Ruimte voor Vragen & Discussie

Samen investeren in een slagvaardige, toekomstbestendige en mensgerichte Gemeente Meppel.